

GHIDUL SOLICITANTULUI

Axa Prioritară 4 - POS MEDIU

„Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii”

Nume: Crina **BĂNĂȚEAN** - DUNEA
Consilier OI POS Mediu Timișoara

MINISTERUL MEDIULUI ȘI PĂDURILOR
Organismul Intermediar POS MEDIU Timișoara pentru Regiunea 5 Vest

11.03.2010

Axa prioritară 4

“Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”

Obiective

- Conservarea diversității biologice, a habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică;
- Asigurarea managementului eficient al ariilor naturale protejate, inclusiv al siturilor Natura 2000.

Zone cheie de intervenție

- Întărirea capacității instituționale a entităților responsabile cu managementul ariilor naturale protejate;
- Dezvoltarea și implementarea planurilor de management pentru ariile naturale protejate.

Axa prioritară 4

“Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii”

Finanțarea măsurilor pentru atingerea obiectivelor acestei axe se asigură din fonduri nerambursabile ale Uniunii Europene (din Fondul European pentru Dezvoltare Regională) și din bugetul de stat.

**Finanțare nerambursabilă 100%
(80% FEDR + 20% buget de stat).**

Alocarea financiară orientativă pentru perioada 2007 – 2013 Axa prioritară 4

An	TOTAL în Euro, din care:	Contribuție UE în Euro (FEDR)	Cofinanțare națională în Euro (buget de stat)
2007	3.979.530	3.183.624	795.906
2008	20.295.603	16.236.482	4.059.121
2009	20.701.515	16.561.212	4.140.303
2010	35.192.576	28.154.061	7.038.515
2011	43.075.713	34.460.570	8.615.143
2012	43.937.228	35.149.782	8.787.446
2013	47.803.702	38.242.962	9.560.740
TOTAL	214.985.867	171.988.693	42.997.174

Cine sunt beneficiarii eligibili?

- Administratorii și custozii ariilor naturale protejate cu personalitate juridică proprie;
- APM-uri, ARPM, ANPM, MMP–Direcția Protecția Naturii;
- Autorități publice locale (Consilii Locale, Consilii Județene);
- ONG-uri (Asociații și Fundații), constituite în conformitate cu prevederile O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, care au atribuții vizând protecția mediului și/sau protecția naturii;
- Institute de cercetare;
- Universități;
- Muzeu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Parteneriate eligibile

Dacă partenerul implementează activități în cadrul proiectului se aplică aceleași criterii de eligibilitate cu ale solicitanților, respectiv:

- face parte din categoria de beneficiari eligibili menționată în POS Mediu – Axa Prioritară 4;
- este persoană juridică, constituită conform legii și înregistrată în România;
- îndeplinește aceleași condiții de natură instituțională, legală și financiară cu solicitantul;

Atenție!!! Solicitanții pot încheia parteneriate cu respectarea prevederilor O.U.G. nr. 64/2009 și Ordinului 2548/25.08.2009 cu modificări și completări ulterioare

- Model orientativ al acordului de parteneriat – Anexa E.1.6 a Cererii de Finanțare!

- Autoritățile/instituțiile finanțate din fonduri publice au obligația de a face publică intenția de a stabili un parteneriat cu entități private!

Ce tipuri de activități finanțăm?

Categorii de activități eligibile:

- A. Elaborare / revizuire a planurilor, strategiilor și a măsurilor de management al ariilor naturale protejate și alte activități conexe (activități preliminare măsurilor concrete de investiții sau conservare).
- B. Investiții în infrastructură pentru uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile protejate.
- C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor
- E. Activități de consultare, conștientizare și informare.
- F. Activități de instruire și creșterea capacității instituționale de gestionare a rețelei de arii naturale protejate.

Reguli de eligibilitate a activităților

A. Elaborare/revizuire a planurilor, strategiilor și a măsurilor de management al ariilor naturale protejate și alte activități conexe - activități preliminare măsurilor concrete de investiții sau conservare (inventariere, cartografiere, elaborare studii științifice, SF-uri etc.)

- Elaborarea sau revizuirea planurilor de management și a altor documente aferente activității specifice de management în ariile naturale protejate;
- Elaborarea de studii, inventarieri, cartografieri, baze de date;
- Pregătirea documentației preliminare măsurilor concrete de investiții (studii de fezabilitate etc.) – **!!! dacă în maxim 18 luni de la finalizare nu demarează lucrările de investiții, cheltuiala devine neeligibilă și se recuperează de la beneficiar;**
- Elaborarea metodologiilor și planurilor pentru monitorizarea stadiului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar/național.

Reguli de eligibilitate a activităților

Condiții privind Planul de Management

Important!

■ Dacă aria naturală protejată din proiect, nu are un plan de management în curs de elaborare de către custode/administrator sau elaborat și depus spre aprobare la autoritatea competentă (în proiect va fi precizat nr. de înregistrare), inclusiunea unei activități privind elaborarea planului de management (rezultatul final fiind planul de management avizat de autoritatea competentă) este o condiție obligatorie.

■ Planurile de Management se supun procedurii SEA (evaluarea impactului de mediu pentru planuri și programe).

■ Conținutul minim al Planului de Management este prezentat în GS.

■ Modele exemplificative pentru conținutul PM sunt disponibile pe site-ul Ministerului Mediului:

http://www.mmediu.ro/departament_ape/biodiversitate/Proces_Elaborare_PMPA.pdf sau

http://www.eurosite-nature.org/article.php3?id_article=77

Excepții:

!!! Condiția nu se aplică proiectelor naționale și proiectelor care vizează un număr mai mare (sau egal) de 3 arii naturale protejate.

!!! Pentru ariile naturale protejate care nu au administrator/custode, solicitantul are doar obligația elaborării măsurilor de management în baza inventarierii și cartării speciilor și habitatelor, (evident cu respectarea principiului evitării dublei finanțări).

Reguli de eligibilitate a activităților

B. Investiții în infrastructură pentru uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate

a) Construirea/reabilitarea/amenajarea infrastructurii de vizitare și informare pentru ariile naturale protejate (centre de vizitare, puncte de informare, observatoare etc.)

Atenție!

!!! Centrele de vizitare **NU vor include facilități de cazare** cu scop turistic, dar pot include maxim 3 camere destinate personalului administrativ al ariei, **fără** a fi vizată realizarea de beneficii materiale; **construirea de restaurante și/sau parcări NU reprezintă o cheltuială eligibilă;**

!!! Proiectele privind infrastructura de vizitare/informare trebuie obligatoriu **să** includă o strategie de vizitare care **să** justifice inclusiv asigurarea echipamentelor/dotărilor necesare – **cuprins recomandat în Anexa E.5.2;**

!!! Terenurile aferente centrelor de vizitare trebuie **să aparțină** patrimoniului public.

Atenție la complementaritatea cu POR, POT, PNDR!

Reguli de eligibilitate a activităților

B. Investiții în infrastructură pentru uz public orientată spre protecția și gestionarea mediului în ariile naturale protejate

b) Construirea/reabilitarea și dotarea infrastructurii destinate îndeplinirii obiectivelor de management aferente ariei naturale protejate (punți suspendate, marcaje etc)

■ Pentru acest tip de infrastructură nu este necesară depunerea strategiei de vizitare;

■ Necesitatea acestei investiții trebuie să fie justificată ținând cont de prevederile legislației naționale, regulamentul intern, planul de management al ariei sau un studiu științific relevant.

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

a) Lucrări de reducere a fragmentării habitatelor

Atenție!

!!! Obiectiv final: îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor;

!!! **Să** aibă la bază un studiu științific care să ateste starea de conservare a habitatului;

!!! Pot fi considerate eligibile și investiții în afara ariilor naturale protejate;

!!! Impact clar demonstrat;

!!! Achiziționarea terenului necesar pentru implementarea activității poate fi o cheltuială eligibilă.

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

b) Reconstrucția ecologică a habitatelor în ariile naturale protejate

Atenție!

!!! Eliminarea factorilor care au dus la degradarea habitatului/ecosistemului;

!!! Numai în arii naturale protejate care au structură de management funcțională sau pentru care există responsabilitate definită prin legislație;

!!! Terenurile aferente activităților de reconstrucție ecologică trebuie să aparțină patrimoniului public; achiziționarea terenului poate fi o cheltuială eligibilă.

!!! Nu sunt eligibile înafara ariilor protejate.

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

c) Monitorizarea speciilor și habitatelor de interes comunitar/național

1. Activități care au ca rezultat respectarea obligațiilor și solicitărilor UE (monitorizarea stării de conservare a habitatelor și speciilor în vederea raportării către Comisia Europeană în baza articolului 17 din Directiva Habitate)

- Monitorizarea se va concentra asupra unui întreg grup de specii sau habitate sau a tuturor speciilor/habitatelor;
- Realizată în conformitate cu cerințele Comisiei Europene;
- Este necesară declarația de sprijin din partea MMP – Direcția Protecția Naturii (adaptare Anexa E.1.3);
- Protocoalele de monitorizare trebuie descrise.

Excepție

!!! Activitate eligibilă și în afara ariilor protejate, cu scopul colectării de date pentru raportările obligatorii către UE.

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

c) Monitorizarea speciilor și habitatelor de interes comunitar/național

2. Activități privind monitorizarea speciilor și habitatelor la nivelul uneia sau mai multor arii naturale protejate, în scopul îmbunătățirii managementului și a atingerii obiectivelor de conservare

- Trebuie descrise protocoalele de monitorizare, acestea fiind avizate anterior implementării activității de către MM;
- Activitatea are finalitate bine definită, cuantificabilă;
- Eligibilă doar pentru administratori/custozi arii naturale protejate sau pentru autoritatea de mediu responsabilă pentru managementul ariei respective.

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

d) Activități pentru refacerea efectivului speciilor prioritare periclitate

Atenție!

- !!! Specii protejate de interes comunitar și/sau național;
- !!! Cauza care a determinat diminuarea populației speciilor să fie înlăturată;
- !!! Studiu științific bine argumentat;
- !!! Avizul Consiliului Științific al ariei protejate (sau al autorității competente);
- !!! Reglementate printr-un plan de management al refacerii speciei (inclus în Planul de Management al ariei naturale protejate).

✓ Acțiuni în zone adiacente
✓ Acțiuni în zone strategice } în zone situate în afara ariilor naturale protejate!!!

Reguli de eligibilitate a activităților

C&D. Activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor

e) Activități de reintroducere a speciilor extincte

Atenție!

!!! Necesitate dovedită prin studiu științific care oferă informații recente, bine fundamentate;

!!! Activitatea nu va avea un impact de mediu defavorabil asupra ecosistemului existent.

f) Alte activități privind îmbunătățirea și menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor în ariile naturale protejate (care rezultă din planul de management, studii relevante în domeniu, sau alte documente care integrează rezultatele unor studii științifice)

Important!

Efectele acțiunilor de menținere/îmbunătățire a stării de conservare a speciilor/habitatelor trebuie monitorizate pe tot parcursul proiectului, iar rezultatele acestora trebuie evaluate periodic.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Reguli de eligibilitate a activităților

E. Activități de consultare, conștientizare și informare

■ Activități principale în cadrul proiectelor ce au ca scop creșterea nivelului de conștientizare

Atenție!

- !!! Scopul de bază al acestei activități este creșterea conștientizării;
- !!! Efectele activității de creștere a conștientizării trebuie să fie măsurabile prin indicatori adecvați;
- !!! Este obligatorie pregătirea unei strategii de comunicare/relații cu publicul – conținut minim recomandat în GS;
- !!! Public țintă clar definit;
- !!! Acțiuni și materiale adaptate publicului țintă.

Reguli de eligibilitate a activităților

E. Activități de consultare, conștientizare și informare

■ Activități secundare în cadrul proiectelor ce au ca scop activități concrete de conservare

Atenție!

!!! Vizează acțiuni de conștientizare, informare pentru diseminarea rezultatelor proiectului;

!!! Este preferabil ca aceste acțiuni să fie inițiate încă din faza de început a proiectului și se referă la:

- ▶ informare pentru facilitarea implementării proiectului;
- ▶ diseminare și creșterea nivelului conștientizării în scopul prezentării proiectului și a rezultatelor acestuia;
- ▶ acțiuni de consultare publică pentru desemnarea de noi arii naturale protejate sau pentru includerea unor suprafețe noi în ariile naturale protejate existente;
- ▶ activitatea de consultare publică aferentă procedurii de elaborare și aprobare a planului de management.

Reguli de eligibilitate a activităților

E. Activități de consultare, conștientizare și informare

Condiții specifice de eligibilitate pentru:

- **Filme documentare:** categorii finanțate, valoare eligibilă maximă, mesaj, utilizare studiu/sondaj de opinie etc;
 - **Materiale publicitare** – eligibile doar dacă reprezintă suportul unor activități concrete de conștientizare:
 - Cu mesaje concludente;
 - Se vor detalia în CF: dimensiuni, materiale utilizate, conținut, mesaj;
 - **Website-uri/Portale;**
 - O arie naturală protejată → un singur website;
 - Asigurarea sustenabilității pe perioadă nedeterminată ;
 - Publicarea de bannere/link-uri pe paginile instituțiilor relevante –
- Anexa E.1.3, E.1.4;**
- Secțiuni recomandate în GS.

Reguli de eligibilitate a activităților

F. Activități de instruire și creștere a capacității instituționale de gestionare a rețelei de arii naturale protejate

!!! Organizare sesiuni de instruire: seminarii, grupuri de lucru etc;

!!! Pregătire documentație pentru instruire și creșterea capacității instituționale etc;

!!! Suport pentru autoritățile de mediu cu responsabilități în gestionarea și monitorizarea ariilor naturale protejate (crearea de baze de date, sisteme de raportare etc.).

Atenție!

Activitățile se adresează doar administratorilor și custozilor ariilor naturale protejate, MMP, APM-uri/ARPM-uri, ANPM.

De reținut!!!

- Prin POS Mediu **NU se finanțează** studii **științifice** care au ca scop **cercetarea fundamentală**;
- POS Mediu **finanțează** studii care au ca scop final **măsurile concrete** pentru **menținerea** sau **îmbunătățirea** stării favorabile de conservare a speciilor sau habitatelor vizate;
- Oportunitatea achiziționării echipamentelor va fi analizată din punct de vedere al necesității lor pentru implementarea activităților din proiect;
- Solicitantul trebuie să stabilească un sistem de puncte de referință (**milestones**), exprimate prin intermediul indicatorilor de monitorizare ai proiectului, care să marcheze progresul acestuia;
- Activitățile de informare/publicitate impuse de specificul finanțării din fonduri europene nerambursabile (conform Regulamentului UE nr.1828/2006 și a MIV) sunt obligatorii;

Activitățile de management recurent, operațional nu sunt eligibile.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cadrul legislativ

1. Legislație europeană

■ **Regulamentul Consiliului UE nr. 1083/2006** de stabilire a prevederilor generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune.

Art. 56 alin. (4)

Cu excepțiile prevăzute în regulamentele specifice pentru fiecare fond, regulile de eligibilitate a cheltuielilor se stabilesc la nivel național.

2. Cadrul legislativ național

■ **H.G. nr. 759/2007** – stabilește regulile naționale de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;

■ **Ordinul comun al ministrului mediului și ministrului finanțelor publice nr. 1415/3399/2008**, pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 completat și modificat prin **Ordinul nr. 1182/2643/2009**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Mediului
și Dezvoltării Durabile

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cadrul legislativ

Prefinanțare

- O.U.G. nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
- Ordinul nr. 2548/25.08.2009 al ministrului finanțelor publice pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, modificat și completat prin Ordinul nr. 12 din 04.01.2010

!!! Prefinanțarea se acordă în cotă de max. 30% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare încheiat între Autoritatea de Management și beneficiar.

TVA

- O.U.G. nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
- !!! În cazul în care beneficiarul este instituție publică sau ONG, contravaloarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile ale proiectului se va plăti din bugetul propriu, urmând a se recupera de la bugetul de stat, conform legislației în vigoare.

Cadrul legislativ

■ Mecanismul de rambursare al cheltuielilor eligibile

- O.U.G. nr. 64/2009
- Ordinul nr. 2548 / 2009 cu modificările și completările ulterioare

!!! Fondurile Structurale funcționează pe principiul rambursării cheltuielilor eligibile efectuate de către beneficiar;

!!! Rambursarea cheltuielilor eligibile se realizează numai după efectuarea plăților de Beneficiar către executanții de lucrări/furnizorii de bunuri/prestatorii de servicii, în baza previziunilor fluxurilor de numerar lunare;

!!! Cheltuielile eligibile vor fi rambursate doar dacă Beneficiarul respectă:

- prevederile legislației naționale și comunitare, inclusiv cele referitoare la achizițiile publice;
- contractul de finanțare, inclusiv Cererea de Finanțare;
- îndeplinește condițiile privind organizarea evidenței contabile.

Reguli privind implementarea proiectelor

■ Publicitate

!!! măsuri de informare și publicitate în legătură cu asistența financiară nerambursabilă, conform indicațiilor tehnice din Manualul de Identitate Vizuală pentru Instrumentele Structurale în România 2007-2013.

■ Arhivare

!!! stabilirea și menținerea unui sistem propriu de evidență, îndosariere și arhivare, care să permită controlul/auditul proiectului pe durata de implementare a acestuia și timp de 5 ani de la data închiderii oficiale a POS Mediu 2007-2013.

■ Achiziții publice

!!! în conformitate cu prevederile O.U.G nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Beneficiarul răspunde de respectarea tuturor prevederilor în vigoare ale legislației în domeniul achizițiilor publice!

Procedura de evaluare și selecție

Organismele Intermediare

- ✓ asistență tehnică acordată solicitanților până la depunerea CF;
- ✓ constituirea grupurilor de evaluare;
- ✓ verificarea conformității administrative și a eligibilității;
- ✓ evaluarea propunerilor de proiect, inclusiv gestionarea etapei de revizuire;
- ✓ elaborarea rapoartelor de evaluare;
- ✓ avizarea contractelor de finanțare cu beneficiarii.

Procedura de evaluare și selecție

Autoritatea de Management

- ✓ constituirea comitetelor de selecție a proiectelor;
- ✓ selecția proiectelor;
- ✓ comunicarea rezultatelor selecției către solicitanți;
- ✓ elaborarea ordinului de finanțare;
- ✓ semnarea contractelor de finanțare cu beneficiarii.

Informații utile

- Ghidul Solicitantului;
- Formularul Cererii de Finanțare;
- Ordinul comun al ministrului mediului și dezvoltării durabile și ministrului economiei și finanțelor nr. 1415/3399/2008, pentru aprobarea listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Sectorial „Mediu” 2007-2013 modificat și completat prin Ordinul 1182/2643/2009;
- Manualul PCM;
- Alte informații și documente utile.

sunt disponibile la următoarele adrese:

- pe site-ul OI POS Mediu Timișoara:
<http://www.posmediutm.ro/documente.htm>
- pe site-ul Ministerului Mediului:
http://www.mmediu.ro/proiecte_europene/axa4.htm

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Mulțumesc pentru atenție!

CONTACT

OI POS Mediu Timișoara

Str. Amurgului, nr.1, 300278, Timișoara

Tel: 0256 – 226675

Fax: 0256 – 226675; 0356 - 819064

e-mail: instrumente.structurale@ipmtm.ro

crina.banatean@mmediu.ro

crina.banatean@posmediu.ro

Web: www.posmediutm.ro

Forum: <http://posmediutm.forumgratuit.ro/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ministerul Mediului
și Pădurilor

Instrumente Structurale
2007 - 2013